

Gruvbranschen lägger in en högre växel

2023-10-13

Optional[© Bergsmannen JKA]

Alla artiklar är skyddade av upphovsrättslagen. Artiklar får ej distribueras utanför den egna organisationen utan godkännande från Retriever eller den enskilde utgivaren.

Klicka här för att läsa artikeln.

Foto: Copperstone

Gruvbranschen lägger in en högre växel

I september 2012 publicerade SveMin rapporten ”Gruvbranschen – en tillväxtmotor för Sverige”. Rapporten menar att gruvbranschen har möjlighet att trefaldiga produktionen till 2025. Visserligen är det bara 2023, men det kan konstateras att exempelvis produktionen av järnmalm i Sverige 2022 var 28,9 miljoner ton vilket bara är 9,1 procent mer än vad som producerades 2012. Produktionen av kopparkoncentrat och slig 2022 låg på 353 000 ton, en ökning med drygt 6,5 procent sedan 2012.

Anton Löf, fristående råvaruexpert, ger här en exposé över nuvarande och kommande svenska gruvprojekt.

Text: Anton Löf, RMG Consulting (www.rmgconsulting.org)

Idag är värdet av gruvproduktionen i Sverige cirka 5,57 miljarder USD. Om vi fortsätter att jämföra med 2012, var värdet då 4,91 miljarder USD, det vill säga en ökning med 13 procent. Samtidigt har Sveriges andel av det totala värdet för den globala gruvindustrin minskat med 18 procent från 0,6 procent till 0,5 procent.

Det har redan påtalats att tillståndprocesserna går långsamt och är oförutsägbara, men det händer ändå saker och ting inom den svenska gruvbranschen. SGU har i sin databas 165 bearbetningstillstånd noterade i slutet av 2022 en ökning i jämförelse med 2012 då det fanns 146. Samtidigt finns det tolv producerande gruvor vid slutet av 2022 vilket är det samma som under de senaste fyra åren, 2012 var det däremot 14.

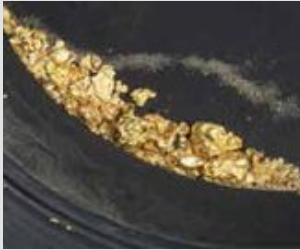
Prospekteringen tar fart

Prospekteringen har däremot tagit fart och 2022 noterades ett nytt rekord då 1 525 miljoner kronor spenderades på prospektering. En ökning med drygt 26 procent från året innan och en dryg fördubbling jämfört med 2012. Huruvida detta är en lagom nivå kan diskuteras, i en kommande annan artikel. Det kan dock konstateras att det har prospekterats mycket i Sverige under de senaste åren, men det har varit svårt att ta ett gruvprojekt från prospekteringsstadiet till en producerande gruva.

Det finns ändå ett par projekt som är på gång och inom en relativt sett snar framtid skulle kunna ta projekten till produktionsstadiet, det vill säga, öppna gruvor.

28

BERGSMANNEN Nr 5 2023

Guldklimpar i vaskpanna.

Thomas Söderqvist,
vd Botnia Exploration

Botnia Exploration är det lilla guldbolaget som prospekterat i främst Västerbotten. För närvarande fokuserar Botnia Exploration på två områden kring Vindelgransele, Vargbäcken och Fäbodtjärn. Här planerar de att öppna Sveriges nästa gruva under 2023. Bolaget räknar med att bryta 30 000 – 50 000 ton malm per år och anrikningen ska ske hos Dragon Mining.

Nystarten av Dannemora gruvor innebär att en av världens äldsta järngruvor får nytt liv.

Christer Lindqvist,
vd Grangex

Grangex planerar att återstarta järnmalmsgruvan i Dannemora vilken bolaget tog över 2020. Gruvan, vilken återöppnades 2012, stängde ner så sent som 2015. I den nya planen ingår ett processverk vilket ska ta kvaliteten på produkten upp till 67,9 procent Fe. Grangex slöt i mars 2023 ett royaltavtal om tio miljoner USD med Anglo American samt ett leveransavtal, det senare omfattar hela produktionen av järnmalmskoncentrat per år om 1,0 miljon ton som bolaget räknar med att producera från tre ton malm. Priset på järnmalm av standardkvalitet (62 procent Fe fines) är i skrivande stund runt 121 USD/ton. Grangex beräknade värdet på avtalet till cirka 15 miljarder kronor över gruvans livslängd när det slöts i mars i år. I juni 2023 vann Dannemoras miljötillstånd laga kraft. I juni presenterade Grangex även en plan att ta över Sydvaranger, järnmalmsgruva i Kirkenäs i norra Norge som varit stängd i cirka tio år.

Nordic Iron Ore har som mål att återuppta gruvdriften i de tidigare verksamma järnmalmsgruvorna Blötberget och Håksberg utanför Ludvika, samt även det mellanliggande Väsmanfältet, vars potential bedöms som betydande. Bolaget har alla nödvändiga tillstånd på plats för det inledande projektet i Blötberget och planerar att producera järnmalmskoncentrat med mycket hög kvalitet. Tanken är att nå en årsproduktion om fyra miljoner

Ronne Hamerslag,
vd Nordic Iron Ore

Konceptskiss över den framtida gruvanläggningen vid Blötberget utanför Ludvika.

ton per år vid full drift. Den 12:e juli 2023 meddelade bolaget att de ingått ett avtal med Cargill International Trading där den senare åtar sig att köpa 25 miljoner ton av Nordic Irons produkter över gruvans planerade livslängd. Cargills andra åtaganden i och med avtalet är en stegvis investering om 307 miljoner kronor. Produktionen beräknas starta i slutet av 2026.

Jörgen Olsson,
vd Copperstone Resources

Copperstone Resources planerar att bryta koppar i Visca-riagruvan i Kiruna. Ansökan för miljötillstånd har lämnades in men det är först i april 2024 som det hela slutligen avgörs. Planen är dock att starta brytningen och kunna leverera de första produkterna under 2025. I ett initialt skede planeras för en produktion om 30 000 ton koppar per år. Detta kan jämföras med Bolidens produktion av 109 000 ton kopparkoncentrat 2022.

Peter Hjorth,
vd Bluelake Mineral

Bluelake Mineral och dess dotterbolaget Vilhelmina Mineral AB driver projektet Stekenjokk och Levi i Västerbotten samt det norska projektet Jomafälten beläget i Trøndelag. Stekenjokk drevs 1976–1988 av Boliden. Koppar och zinkfyndigheten planeras drivas som underjordsgruva med brytning under vinterhalvåret för att minimera störning av rennaringen. Vilhelmina Mineral har kämpat länge för att öppna den gamla gruvan i Stekenjokk.

Bergsstaten nekade bearbetningskoncession 2014. Regeringen återförvisade dock frågan om brytning i Stekenjokk till Bergsstaten under 2017. Efter att Länsstyrelsen i Västerbottens län beviljade Natura 2000-tillstånd för gruvverksamheten har Bergsstaten återupptagit handläggningen av ansökningarna om bearbetningskoncession. Bolaget förvaltar även nickelfyndigheten Rönnbäcken. »»

Nyligen togs första spadtaget för Talgas batterianodfabrik i Luleå av Martin Phillips – Europachef och global COO Talga, Melissa Roberts, finanschef Talga, Carina Sammeli, kommunalråd i Luleå, Lotta Finstorp – landshövding, Region Norrbotten, Mark Thompson – grundare och koncernchef, Talga samt Johan Pehrson (L) – arbetsmarknads- och integrationsminister.

Talga Group äger och driver Grafitprojektet Vittangi där bolaget ska producera cirka 120 000 ton grafitmalm per år vilket ska processas i bolagets egna fabriker i Luleå anpassade för en produktion på 19 500 ton batterianodmaterial per år. I april 2023 beviljades bolaget miljö-tillstånd för Vittangifyndigheten, detta kom att överklagas av ett flertal parter, men i september fastslog Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt, tingsrättens ursprungliga dom. Den 11e september 2023 togs också det första spadtaget för bolagets anodfabrik i Luleå.

Jokkmokk Iron är det helägda svenska dotterbolaget till engelska Beowulf Mining som sedan 2010 arbetat med att utveckla järnmalmsfyndigheten Kallak. Efter många turer beviljade regeringen i mars 2022 Jokkmokk Iron Mines AB bearbetningskoncession enligt mineral-lagen. I juni samma år tillträdde Ulla Sandborg som VD med uppdraget att ta processen med att öppna gruvan vidare, men drygt ett år senare i augusti 2023 valde hon att säga upp sig och avsluta sitt uppdrag. Kallak är en betydande fyndighet och 2013 utsågs området till riksintresse. Jokkmokk Iron planerar att ansöka om miljö-tillstånd någon gång 2023/2024 med planerad brytning 2026. Jokkmokk Iron planerar att, i ett första skede, producera 2,7 miljoner ton högvärdigt järnkoncentrat på 71,4 procent Fe per år.

Anton Löf är fristående råvaruexpert och har under mer än ett decennium bevakat och analyserat gruvindustrin både för privata bolag och internationella organisationer som UNCTAD och världsbanken samt statliga institutioner ofta med ett fokus på järnmalm.
www.rmgconsulting.org
RMG Consulting

Tertiary Minerals driver Storumans flusspatprojekt. Gruvan beräknas bryta en miljon ton malm per år vilket ska ge 103 000 ton flusspat. I september 2023 skickade regeringen tillbaka ärendet om gruvan i Kyrkberget i Storumans kommun till Bergsstaten. Myndigheten bedömde i ett första skede att en gruva i området skulle påverka renskötseln negativt och nekade tillstånd.

Juniora bolag

Det finns även en del andra juniora bolag, Ragnar Metals Ltd meddelade den 26e juni att de ingått ett avtal med BHP Metals Exploration om att avvyttra Tullsta nickelprojekt. Ett av de mer exotiska är Scandinavian Ocean Minerals vilka planerar att samla in mangannoduler från Bottenviken. Bolaget genomförde en icke tillståndspliktig provtagning i Bottenviken 2022 och enligt plan håller de nu på med undersökningar om miljöpåverkan i Bottenviken.

Det är glädjande att se att det finns en potential för tillväxt inom den svenska gruvbranschen. Denna genomgång har inte heller tittat på de bolag vilka redan driver gruvor i Sverige där det också finns långt gångna projekt, men det kan också konstateras att många människor är emot gruvbrytning som sådan. Det finns däremot olika tecken på att motståndet mot gruvor är på väg att omvärderas. Den breda befolkningen börjar förstå att metaller behövs för att samhället ska klara av den gröna omställningen. Samtidigt har Rysslands anfallskrig och Kinas dominans av vissa metallmarknader fått industri och politiker att omvärdera riskerna med rådande leverantörskedjor.

EU börjar vakna

Det verkar också som om att EU i och med Critical Raw materials Act är beredda att ta tag i problemet. Den svenska regeringen verkar också vilja ha fler gruvor. Åtminstone om man får tro Ebba Busch och förre näringsministern Karl-Petter Thorwaldssons uttalande "Jag älskar gruvor". Problemet är dock att det saknas verklig kraft bakom orden och dessutom finns det ofta ett lokalt motstånd mot nya gruvor. Samtidigt seglar en potentiell brist av kritiska råvaror upp vid horisonten och med denna kommer priserna på mineral och metaller öka. Med ökande metallpriser ökar prospekteringen och förhoppningsvis även antalet fyndigheter som har potential att bli nya gruvor. Risken för ökad polarisering mellan gruvindustrins backare och supportrar är stor. Här måste regeringen och gruvindustrin göra mer för att se till att dessa två opinioner kan mötas och fler gruvor kan öppnas.